

TEAM EUROPA
Almelo, Enschede en Hengelo

JAARVERSLAG 2025

Februari 2026

Twente

VOORWOORD

“VOOROPLOPEN ALS GROENE TECHNOLOGISCHE TOPREGIO”

De grote opgaven van deze tijd – klimaatverandering, circulaire economie, mobiliteit en sociale inclusie – stoppen niet bij gemeentegrenzen. We kunnen deze uitdagingen niet alleen oplossen. Om als regio toekomstbestendig te blijven, moeten we samenwerken. En dat doen we. Binnen, maar vooral ook buiten Nederland. 2025 was een bijzonder jaar, want na een tweejarige verkenning stond het afgelopen jaar in het teken van een positieve evaluatie van die gezamenlijke inzet en een verlenging van de samenwerking met het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel.

Dat is belangrijk, want de samenwerking binnen Europa is onmisbaar. Veel wet- en regelgeving komt uit Brussel, en de belangrijkste innovaties en investeringen worden daar vormgegeven. Wie daar niet actief meedoet, mist kansen. Daarom kiezen Enschede, Hengelo en Almelo ervoor om gezamenlijk op te trekken en invloed uit te oefenen. Door een sterke internationale positie zorgen we ervoor dat Twente niet alleen blijft, maar vooroploopt als groene technologische topregio.

Dit jaarverslag laat zien hoe we in 2025 investeerden in Europese samenwerking. We versterkten ons netwerk, wisselden kennis uit en zetten Twente internationaal op de kaart. In sommige dossiers, zoals klimaatadaptatie en circulaire economie, deden we in 2025 meerdere projectaanvragen. In dossiers als mobiliteit en sociale inclusie, was dit jaar vooral gericht op positionering en het verkrijgen van strategisch inzicht.

Internationale samenwerking is geen bijzaak of luxe – het is een noodzaak. Die bepaalt mede hoe sterk, duurzaam en innovatief onze regio de toekomst ingaat. In dit verslag leest u hoe we daar in 2025 aan werkten. We gaan hierover graag in gesprek. Heeft u vragen of suggesties? Neem contact op met Bart Molenkamp van Team Europa via b.molenkamp@enschede.nl.

***Richard Korteland**
burgemeester van Almelo*

***Roelof Bleker**
burgemeester van Enschede*

***Sander Schelberg**
burgemeester van Hengelo*

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD.....	2
1. ONZE EU-DOSSIERS.....	4
A) Klimaatadaptatie/water	5
B) Circulaire Economie.....	8
C) Mobiliteit	10
D) Sociaal	14
2. EEN VASTE PLEK IN BRUSSEL.....	16
3. LIDMAATSCHAP EUROCITIES: KENNIS, PROGRAMMA'S EN PROJECTEN	19
4. EUROPESE COMMISSIE EN EUROPARLEMENT: LOBBY.....	25
5. SPECIFIEKE PARTNERSCHAPPEN IN EU: DUITSLAND EN ZWEDEN.....	27
6. TENSLOTTE.....	30

1. Onze EU-dossiers

1. ONZE EU-DOSSIERS

Dit hoofdstuk beschrijft de EU-dossiers waar de focus van de drie steden dit jaar lag:

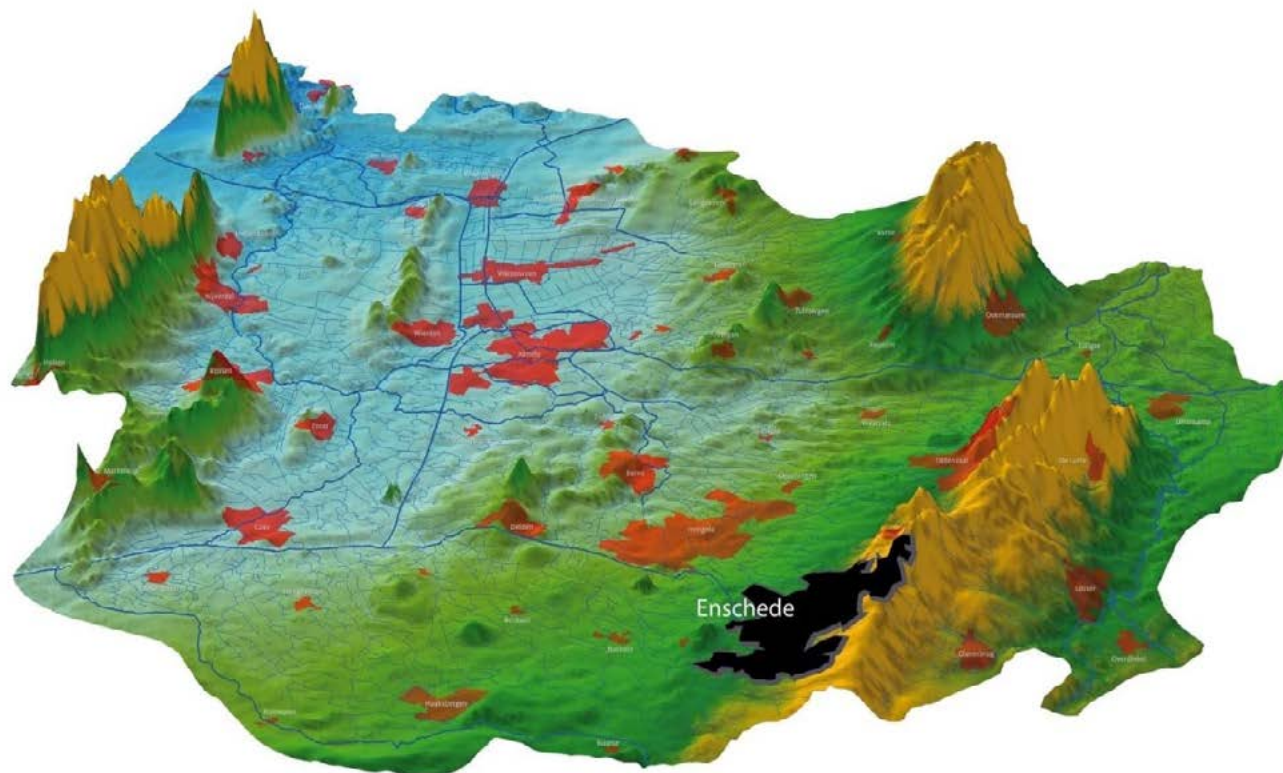
- A) Klimaatadaptatie
- B) Circulaire economie
- C) Mobiliteit
- D) Sociale vraagstukken

We beschrijven de stappen die zijn gezet, de resultaten die zijn behaald en welke initiatieven we samen met Europese partners zijn gestart.

A) KLIMAATADAPTATIE EN WATER

Van ernstige wateroverlast bij piekbuien tot grote droogte en een tekort aan drinkwater, het zijn serieuze uitdagingen waar Twente voor staat. Om die uitdagingen beter het hoofd te kunnen bieden hebben we op het dossier klimaatadaptatie/water dit jaar forse stappen gezet. We hebben ons netwerk flink uitgebreid, van Cork tot Vimsij, zodat we samen met andere sterke partners kunnen werken aan oplossingen. Zo kijken we naar innovatieve mogelijkheden voor de financiering van klimaatadaptatie, hoe we mensen beter kunnen informeren over efficiënt watergebruik, naar innovatief watermanagement én de balans tussen water vasthouden en afvoeren.

We zijn lid van Water Europe, het leidende Europese netwerk op het gebied van water. Ook trekken we waar mogelijk samen op met de Provincie Overijssel en met andere regio's. Via netwerken als het Huis van de Nederlandse Provincies, ERRIN en Eurocities volgden we de laatste financieringsmogelijkheden en ontwikkelingen, zoals de dit jaar gelanceerde Water Resilience Strategy. Enschede stond, door haar deelname aan het EU Urban Agenda partnership Water Sensitive Cities, volop in de spotlights. Die positie geeft ons ook een mogelijkheid om actief input te leveren op het Europese (beleids)kader. Ook regionaal trekken we steeds intensiever gezamenlijk op, samen met Waterschap Vechtstromen en het Twents Waternet. Mede dankzij deze sterke focus op een gezamenlijke aanpak, bracht 2025 ons meer kennis, een sterkere profilering in Brussel en onze netwerken én deelname aan subsidieprogramma's.

2025 was een druk jaar binnen het dossier klimaatadaptatie en water. We bouwden voort op de werkbezoeken die we in 2024 hebben gebracht aan Brussel, met meerdere gesprekken met o.a. de Europese Commissie. Zo leidde het gesprek met Elina Bardram, één van de directeurs van het Directoraat-generaal Klimaat van de EU en manager van de 'EU mission on Adaptation to Climate Change', ertoe dat Netwerkstad Twente lid is geworden van deze missie. Daardoor waren we in mei 2025 bij het Mission Forum Wroclaw (Polen) en voerden we gesprekken met zowel vertegenwoordigers van Europese instellingen als andere regio's. Dit leidde mede tot de inmiddels goedgekeurde aanvraag voor financiering vanuit Pathways2Resilience. Dit project moet leiden tot een regionale adaptatiestrategie. Het gaat in 2026 van start. Hieruit blijkt, dat de inzet van de afgelopen jaren loont. Vele activiteiten in 2025 droegen daaraan bij:

- **Urban Agenda partnership Water Sensitive City**

Sinds eind 2024 maakt Enschede onderdeel uit van het EU Urban Agenda partnership 'Water Sensitive City'. Het is een soort denktank, die bijdraagt aan betere regelgeving, financiering en kennis op Europees niveau, met lokale impact. Steden, EU-instellingen, nationale regeringen en kennisinstellingen pakken hierin gezamenlijk stedelijke uitdagingen aan. Via dit netwerk kan Enschede direct input leveren op Europees beleid, maar is ook zichtbaar als vooruitstrevende stad op het gebied van watermanagement en vindt gemakkelijker partners. Het netwerk ontwikkelt op dit moment een actieplan, waarbij Enschede met name inzet op het ontwikkelen van indicatoren en 'community engagement'.

- **Consultatie Water Resilience Strategy**

In juni lanceerde de Europese Commissie de water resilience strategy. Er staan doelen in zoals het verminderen van waterverbruik, het moderniseren van infrastructuur en het versterken van de implementatie van bestaande wetgeving. Netwerkstad Twente leverde hierop inbreng na publieke consultatie. We vroegen onder meer aandacht voor grensoverstijgende uitdagingen, betrekken van inwoners en gedragsverandering en samenwerking met regio's en steden (onder meer via de Urban Agenda). De meeste van deze door ons ingebrachte punten vinden we terug in de strategie. Ook leuk: Het hierboven omschreven partnerschap Water Sensitive City wordt genoemd in de strategie.

Bart Molenkamp van Team Europa bij het EU Mission Forum in Wroclaw.

Communicatieadviseur Lies Rubingh (Enschede) geeft een posterpresentatie tijdens het Mission Forum in Wroclaw, Polen.

Peter Dijkstra, opdrachtgever van het team klimaatadaptatie, met communicatieadviseur Lies Rubingh en trainee Johannes Attema bij de kick-off van de partnership meeting in Coimbra, januari 2025.

- **Eurocities Environment Forum Malmö**

Namens de drie steden was wethouder Marc Teutelink aanwezig bij het Environment forum in het Zweedse Malmö. Hij gaf in de besloten politieke bijeenkomst een toelichting op de wateroverlast in de wijk Pathmos in 2024. Klimaatrechtvaardigheid, risicomanagement, waarschuwingssystemen en voorbereid zijn op noodsituaties spelen daar een grote rol, als ook het calamiteitenplan van Enschede.

Wethouder Marc Teutelink van de gemeente Enschede bij de politieke bijeenkomst van het Eurocities Environment Forum in Malmö, Zweden.

- **Informatiesessie water EWRC**

Het thema water stond ook op het programma van de jaarlijkse European Week of Regions and Cities (EWRC) in oktober, het moment dat een groot deel van bestuurlijk Nederland en Europa in Brussel is. Twente droeg hieraan bij met een informatiesessie met Lukas Repa, senior policy advisor van de Europese Commissie en nauw betrokken bij de strategie. Wethouder Marc Teutelink gaf een pitch over de problematiek in Enschede en de deelname aan het Urban Agenda partnerschap Water Sensitive City.

Wethouder Marc Teutelink tijdens de presentatie van het Water Sensitive Cities Partnership in Brussel, gemodereerd door Lies Rubingh (links).

Adviseur Stedelijk Water Niels Kortenschijl (Enschede) presenteerde de uitdagingen en projecten van Enschede, waaronder het digitaal grondwater managementsysteem in Glanerbrug. Hier samen met Bart Molenkamp van het EU Team.

- PROJECTEN IN EU -

PATHWAYS2RESILIENCE (P2R)

Het Twents Waternet diende een succesvolle aanvraag in voor deelname aan het P2R programma. Enschede nam hierin het voortouw. Het programma is direct gelinkt aan de EU Mission on Climate Adaptation, die Netwerkstad Twente dit jaar ondertekende. Met de €210.000 financiering vanuit P2R wordt vanaf 2026 een regionale adaptatiestrategie ontwikkeld en de bestaande visie Twente 2075 verder uitgewerkt.

Adviseur Circulaire Economie Theo Matton en adviseur Afval Mirian Kock (Enschede) op werkbezoek binnen het Texad project. Texad is een project om de textielketen zo circulair mogelijk te maken.

B) CIRCULAIRE ECONOMIE

De Europese Commissie heeft de ambitie om in 2030 wereldleider te zijn op het gebied van circulaire economie. Door toenemende geopolitieke spanningen zet de Europese Unie steeds sterker in op het vergroten van haar strategische autonomie: het verminderen van de afhankelijkheid van geïmporteerde grondstoffen en materialen. De circulaire economie vormt daarmee een belangrijke pijler binnen zowel het Europese industriebeleid als het klimaatbeleid.

De EU stelt hiervoor kennis en financiering beschikbaar. Dit biedt Twentse gemeenten kansen om via innovatie invulling te geven aan circulair beleid en zo te werken aan een toekomstbestendige en duurzame economie. In 2025 namen wij actief deel aan de EU-netwerken op gebied van circulariteit: [ACR+ , the Association of Circular Cities and Regions](#) en [CCRI, Circular Cities and Regions Initiative](#). We haalden nieuwe kennis op en ideeën voor nieuwe projecten voor de regio. Vervolgens dienden we verschillende subsidieaanvragen in.

Circular Economy Stakeholder Dialogue - 10 april 2025

De Europese Commissie organiseerde dit evenement om stakeholders in de circulaire economie uit te nodigen input te leveren, zodat hun beleid aansluit op de praktijk van bedrijven, onderwijspartners en overheden, met als ambitie om als Europa in 2030 wereldleider op dit thema te zijn. Adviseur circulaire economie Boaz de Jong, adviseur circulaire economie (Enschede), woonde deze sessie bij om de mogelijkheden van de Europese programma's voor de steden te verkennen.

- De belangrijkste grote Europese programma's zijn: de [Clean Industrial Deal](#), het actieplan dat industriële verduurzaming koppelt aan economische groei.
- [Bio-economy Strategy](#), een belangrijke troef voor de Europese concurrentiekracht,
- [Circular Economy Act](#), een reeks voorstellen om circulariteit op te schalen, met als doel: minder afhankelijkheid van primaire grondstoffen en meer economische weerbaarheid.

Beeld van de EU-Green Week, waar Boaz de Jong (Enschede) en Bart Molenkamp (EU Team) Netwerkstad Twente vertegenwoordigden.

In vervolg op dit evenement bezochten Boaz de Jong en Bart Molenkamp tijdens de **European Green Week** van 3-5 juni 2025 diverse sessies. Die sessies gingen dieper in op de nieuwe beleidslijnen van de Europese Commissie.

Deelnemers uit Polen, Zweden, Spanje, Bulgarije, Portugal, Italië en Nederland zetten zich binnen Texad gezamenlijk in voor het verbeteren van gemeentelijk beleid voor circulair textiel.

Bestuurlijk gesprek EWRC over circulaire economie

Tijdens de EWRC vond een gesprek plaats tussen Twentse wethouders en de Europese Commissie. In deze gesprekken verkenden we waar de ambities van de EU en Twente elkaar raken. De wethouders spraken met Agata Kotkowska (Deputy Head bij DG Environment) en Francoise Bonnet, de voorzitter van ACR+, over biobased bouwen en spraken af dat we in Twente gaan onderzoeken hoe we kunnen komen tot een regionale aanpak voor biobased bouwen van scholen, samen met de gemeenten Rijssen-Holten, Borne, Losser en Hengelo.

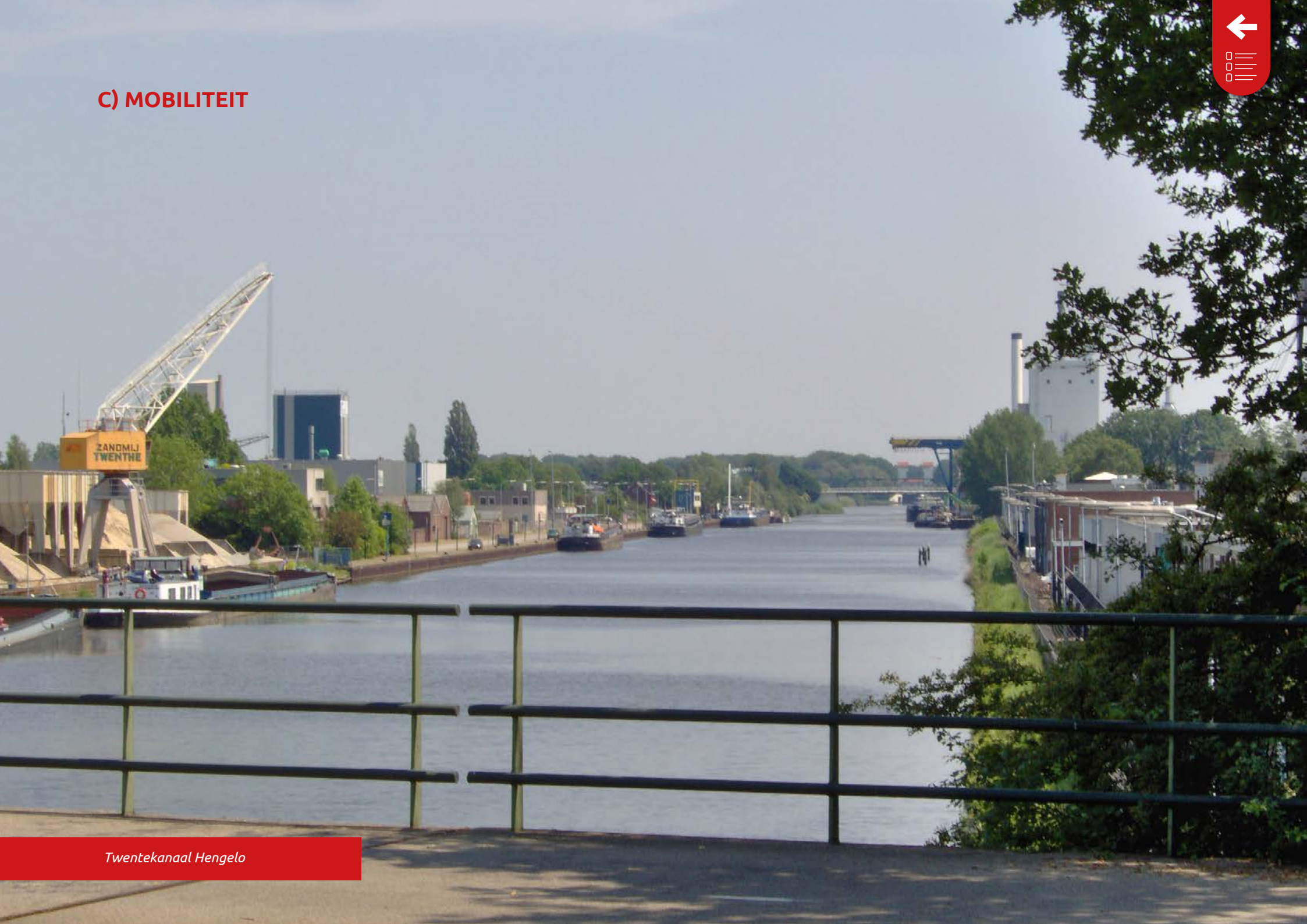
Circulair ondernemerschap

Tijdens onze deelname aan de CCRI Community of Practice 'supporting local businesses', leerden we hoe andere steden bedrijven ondersteunen bij het omgaan met aankomende EU-wetgeving.

SUCCESVOLLE EU FONDS AANVRAGEN EN LOPENDE PROJECTEN.

- We kregen ca €400.00 Interreg subsidie voor ons C5-project (start 2026). Met dit project wordt de volledige biobased bouwketen, van teelt tot concrete toepassing in bouwmaterialen, lokaal ontwikkeld en getest.
  - Vanuit het Horizon HUBS4BUILD- programma ontvingen we 1 miljoen euro om te onderzoeken of de Stadskas van DCW kan worden herontwikkeld tot een zo circulair en biobased mogelijk gebouw.
  - Texad: Enschede participeert sinds 2024 in dit Europese project dat de textielketen zo circulair mogelijk wil maken. Centraal in het project staan:
    - De oprichting van een netwerk van kleding-reparatiebedrijven en – services.
    - Monitoring van circulair textiel beleid
    - Verbeteren van textielinzameling en recycling
    - Sluiten van een convenant met textielbedrijven
- In 2025 zijn twee werkbezoeken afgelegd aan andere Europese deelnemende steden, in Prato (Italië) en Mataro (Spanje). De projectdeelnemers leggen in januari 2026 een werkbezoek af aan Enschede.

C) MOBILITEIT

Twente wil goed verbonden en bereikbaar zijn met andere Europese steden en regio's, om zo ons innovatie- en vestigingsklimaat te versterken. Onze ligging aan een van de negen Europese hoofdcorridoren, de North Sea Baltic Corridor, biedt kansen. Daarom werken we in Europa samen aan slimme en duurzame mobiliteit. Europese netwerken waarin wij participeren, zoals het Eurocities Mobility Forum en POLIS, helpen ons hierbij. POLIS is een Europees netwerk waarin regio's en steden samenwerken aan innovatieve mobiliteitsoplossingen en lobby. Via diverse conferenties en werkgroepen wisselen we kennis uit met andere steden over slimme mobiliteitsoplossingen en werken we aan de lobby bij de EU voor meer middelen hiervoor.

POLIS Leadership Summit en Political Group

De bijeenkomst voor bestuurders en marktpartijen in Rome in mei richtte zich op vier belangrijke thema's die de toekomst van mobiliteit vormgeven: leiderschapsdilemma's, transportarmoede, digitale infrastructuur en groene concurrentiekracht. De nadruk lag op de rol die lokale leiders spelen in alle fasen van mobiliteitsplanning. Alle aanwezigen waren het erover eens dat de ware uitdaging vaak in de implementatie ligt; lokale leiders moeten de moeilijke gesprekken voeren met inwoners, weerstand het hoofd bieden en betrokken blijven. Samenwerken en een goede afstemming tussen de publieke en private sector is dus cruciaal.

- PROJECTEN IN EU -

TEN-T : OVER STEDELIJKE KNOOPPUNTEN EN DUURZAME MOBILITEITSPANNEN.

In de huidige TEN-T verordening uit 2024 (Trans-European Transport Network) is het Nederlandse deel van de Zwolle-Twente-Münster-corridor opgenomen op het kernnetwerk. Bovendien is Enschede een van de 431 Urban Nodes (stedelijke knooppunten met meer dan 100.000 inwoners). Dat verplicht Enschede om in 2027 een Sustainable Urban Mobility Plan (SUMP), ofwel een duurzaam mobiliteitsplan, op te leveren.

De MONT-steden (Münster, Osnabrück en Netwerkstad Twente) werken onder meer samen op het thema mobiliteit. In 2024 is onderzocht of dit voor het MONT-gebied één SUMP zou kunnen worden. Dat is niet haalbaar, maar er ligt wel een gezamenlijk belang. Daarom is er in 2025 gestart met het project MONT Mobility. Hierin werken de steden samen aan de verschillende SUMP-thema's en wordt er een parapluplan gemaakt dat de overkoepelende belangen tussen de vijf steden beschrijft. Hiermee worden de boven stedelijke hoofdlijnen uit de drie individuele SUMP-en samengebracht. EUREGIO treedt hierbij op als coördinator en organiseert een aantal thematische workshops in 2026. Daarnaast wordt een bureau ingeschakeld voor het schrijven van het parapluplan.

Een SUMP biedt naar alle waarschijnlijkheid de komende jaren kansen, bijvoorbeeld op aanvullende financiering. Die kansen staan echter onder druk omdat de conceptbegroting van de EU (het Meerjarig Financieel Kader - MFK) de urban nodes niet noemt. Vanuit Eurocities en POLIS wordt hier dan ook stevig op gelobbyd. Positief binnen dit dossier is dat het CEF-programma (Connecting Europe Facility) naar alle waarschijnlijkheid in omvang wordt verdubbeld.

Urban Mobility Days Vilnius

In oktober vonden de Urban Mobility Days plaats in Vilnius, georganiseerd door de Europese Commissie. Besproken werden onder andere de urban nodes, fietsmobiliteit en het sustainable urban mobility plan (SUMP). North Sea Baltic Corridor, coördinator Catherine Trautmann, gaf een toelichting op de laatste ontwikkelingen.

Taskforce Urban Air Mobility (UAM) /Polis

Mike Holsheimer, Projectleider Unmanned Systems in Enschede, nam namens de regio Twente deel aan het Europese project UIC2 over Urban Air Mobility. Hoe gaan wij om met nieuwe vormen van vervoer in het luchtruim boven drukbevolkte gebieden? Wat zijn de kansen voor economie en werkgelegenheid? Over deze thema's wisselen steden kennis uit, leggen ze contact met experts, vernieuwers, vervoersbedrijven en overheden op verschillende niveaus.

Wethouders mobiliteit Marc Teutelink (Enschede) en Hanneke Steen (Hengelo) tijdens de Polis Summit in Rome.

"Stay grounded in your mandate: our citizens have placed their trust in us, and we must demonstrate to national partners that we are not just capable, but indispensable to driving this transition. And we don't have to do it alone - meetings like this matter, they are where we learn from one another, inspire one another, and build the resilience we need to move forward together".

Wethouder Hanneke Steen van de gemeente Hengelo.

POLIS werkgroep Small and Medium Cities (SMC)

Als lid van POLIS namen adviseur mobiliteit Joachim Wissink (Borne) en strategisch adviseur Irma Lissberg-Grondstra (Regio Twente) namens Twente deel aan de conferentie in Turku (Finland) in april. Zij leerden er onder andere over innovatieve fietsprojecten in Turku, waarbij inwoners hun reis met slimme data beter kunnen plannen.

POLIS-congres, Utrecht, november

Vanuit Regio Twente hielden Enschede en Hengelo een presentatie tijdens het jaarcongres van POLIS over het onderzoek naar leefbaarheid en mobiliteit in een groeiende stad. Voor het congres was dit jaar gekozen voor het dubbelthema mobiliteitsarmoede: 'weinig aanbod' en 'prijs van mobiliteit'. Dit sloot goed aan bij de bereikbaarheidsvraagstukken in onze regio; hoe houden we de kernen leefbaar en de steden bereikbaar? Aansluitend op het jaarcongres vonden de Leadership Summit en Political Group plaats. Twente werd hier vertegenwoordigd door wethouders Marc Teutelink (Enschede) en David Vermorken (Borne). Thema's als mobiliteitsarmoede en de kansen van het Social Climate Fund voor projecten kwamen hier aan bod. De Europese Commissie (DG MOVE) presenteerde potentiële EU-fondsen voor kleine en middelgrote steden, urban nodes en parkeren op straat.

Tijdens de werkgroep voor Small and Medium Cities (SMC).

- PROJECTEN IN EU -

CONDUCTOR (UC1)

In 2025 is het CONDUCTOR-project Integrated Traffic Management and Intermodality (UC1) met onderzoeksprojecten in Almelo, Athene en Madrid afgerond. Het project in Almelo over de doorstroming van vrachtverkeer is uitgevoerd in samenwerking met onder andere de Provincie Overijssel en de Universiteit Twente. In Almelo is getest wat er gebeurt als vrachtwagens prioriteit krijgen bij slimme verkeerslichten (IVRI's).

AFRONDING CEF TWENTEKANAAL

In september 2024 is het project CEF Twentekanaal inhoudelijk afgerond. Dit betekent dat de kanalen en havens van Almelo en Hengelo verruimd zijn en grotere en zwaarder beladen schepen kunnen ontvangen. Hierdoor zijn er minder vrachtwagens nodig die voor files en CO2-uitstoot zorgen. Op deze manier draagt dit project bij aan verbeterde mobiliteit, economische voordelen voor bedrijven en scheepvaart en reductie van CO2. 2025 stond in het teken van de eindverantwoording van het totale project. In december 2025 is vanuit Brussel het besluit ontvangen dat de subsidie definitief is vastgesteld op de maximale bijdrage van € 10,8 miljoen. Na een periode van negen jaar een heel mooi resultaat.

AFRONDING CIVITAS SCALE UP

Netwerkstad Twente nam samen met EUREGIO deel als volgeregio aan het SCALE UP project. www.scale-up-project.eu www.civitas.eu/projects/scale-up

Ons vraagstuk was hoe lokale projecten kunnen worden opgeschaald naar de (EU) regio. Hier keken we vooral naar de organisatie binnen de (EU) regio en konden wij leren van de regio's Antwerpen, Madrid en Turku. Uiteindelijk is het geleerde meegenomen in het INTERREG-project MONT Mobility.

D) SOCIAAL

Het dossier sociaal is een breed dossier voor de Twentse steden, waar onder meer energiearmoede, wonen, arbeidsmarkt, kansengelijkheid en cultuur onder vallen. Niet alleen lokaal is het sociale dossier breed, ook in Europa raken veel thema's aan het sociaal domein.

In oktober 2024 startte in Brussel tijdens de Europese Week van Steden en Regio's (EWRC) onder leiding van Almelo een verkenning van dit thema en hoe we hier als Twentse steden op kunnen inspelen. Het doel is het beleid te beïnvloeden, waar mogelijk financiering aan te vragen en (wanneer passend) aan projecten deelnemen.

We gingen 2025 in met een vervolg op de verkenning in Brussel, waarbij we onder meer de Europese Commissie uitnodigden om naar Twente te komen. In Brussel zijn er in het jaar 2025 door de nieuwe periode van de Europese Commissie veel nieuwe plannen gepresenteerd, zoals de Union of Skills en het European Affordable Housing Plan als onderdeel van de European Pillar of Social Rights. Voor deze plannen zette Twente onder meer in op beleidsbeïnvloeding via consultaties, afspraken, werkbezoeken en evenementen.

In 2025 hebben we binnen het dossier sociaal ons netwerk verbreed en samengewerkt met onder meer Vereniging Nederlandse Gemeenten, G40 (samenwerkingsverband van 40 middelgrote gemeenten in Nederland) en Eurocities.

De presentatie van wethouder Margreet Overmeen-Bakhuis (Almelo) tijdens het bezoek van de Europese Commissie aan een modelwoning van de renovatiedeel.

Werkbezoek DG REGIO en DG EMPL (Europese Commissie)

Naar aanleiding van het bezoek aan DG REGIO (Regional and Urban Policy) en DG EMPL (Employment, Social Affairs and Inclusion) van de Europese Commissie tijdens de EWRC in 2024 organiseerden we voor deze DG's van de Europese Commissie in maart 2025 een werkbezoek aan Twente.

De delegatie bezocht een aantal sociale projecten en sprak met de aanwezige bestuurders over het Social Climate Fund en het cohesiebeleid. Bij het bezoek waren ook Europarlementariër Raquel García Hermida-van der Walle en Urban Envoy Karen van Dantzig aanwezig.

In het kader van de [renovatiedeel](#) Twente gaf wethouder Margreet Overmeen-Bakhuis (Almelo) een presentatie in een modelwoning. Almelo, Hengelo en Enschede werken samen aan een renovatiedeel waarmee we energiearmoede aanpakken door verduurzaming en toegankelijke financiering. In het kader van de in 2024 ondertekende Renovatiedeel, zijn drie pilots uitgevoerd om een start te maken met het systematisch verduurzamen van woningen. In deze pilots benaderen de gemeenten particuliere huiseigenaren die weinig geld hebben, om hen een concreet handelingsperspectief te bieden. Met de Europese Commissie is gesproken over het Social Climate Fund en de mogelijkheid tot financiering. Financiering via het Social Climate Fund loopt in Nederland via de Rijksoverheid, die een nationaal plan indient. De drie steden leverden via consultaties input voor dit plan.

Union of Skills

In maart 2025 presenteerde de Europese Commissie het initiatief Union of Skills. Dit plan betreft een Europese aanpak om vaardigheidstekorten en mismatches op de arbeidsmarkt aan te pakken door onderwijs-, opleidings- en werkgelegenheidsbeleid te combineren. Het doel is om mensen te ondersteunen met het verwerven van basis-, digitale en STEM-vaardigheden, bedrijven te helpen talent te vinden en vaardigheden overal in de EU erkend en overdraagbaar te maken. Omdat dit aansluit bij de uitdagingen in de Twentse steden organiseerden de drie steden met andere Twentse gemeenten tijdens de EWRC 2025 een sessie over de Union of Skills. Wethouder Arjan Kampman (Enschede) modereerde deze sessie en wethouder Jeffrey Hinnen (Almelo) presenteerde samen met wethouder Milad Lahdo (Losser) het Twentse perspectief op de Union of Skills. Tijdens deze sessie spraken vertegenwoordigers van onder meer DG EMPL van de Europese Commissie, Eurocities, de provincie Overijssel en andere gemeenten over de Union of Skills en de toepasbaarheid van dit initiatief in regio's zoals Twente.

Passend bij de Union of Skills kreeg de arbeidsmarktregio Twente een subsidie van het Europees Sociaal Fonds (ESF) om werkzoekenden te ondersteunen om werk te vinden of een eigen onderneming op te zetten. In het verleden is met steun van ESF het Twents Fonds voor Vakmanschap opgezet. In 2026 zullen we de consultaties rondom de concrete uitwerking van de Union of Skills blijven volgen.

European Affordable Housing Plan

In december 2025 presenteerde de Europese Commissie het European Affordable Housing Plan. In de aanloop naar dit plan bezocht wethouder Jeffrey Hinnen (Almelo) tijdens de EWRC de Housing Taskforce van de Europese Commissie. Hij besprak hier de standpunten van de drie steden. Ook namen de drie steden deel aan consultaties en sloten zij zich aan bij een position paper binnen een coalitie van onder meer de gemeenten Leeuwarden, Groningen, Assen en Emmen, het Franse Lille, het Noorse Stavanger, Het Slowaakse Bratislava en de Duitse deelstaat Thüringen. Hierbij is ingezet op vier pijlers: flexibele EU-regels, oplossingen voor capaciteits- en financieringsproblemen, aanpak van hoge kosten voor renovatie en nieuwbouw en bevordering van sociale innovatie.

Het Housing Plan erkent dat stijgende prijzen, tekort aan aanbod, bureaucratie, speculatie en gebrek aan investeringen leiden tot sociale ongelijkheid en economische problemen. Daarom introduceert de Commissie maatregelen om meer woningen te bouwen, investeringen te mobiliseren, regels te vereenvoudigen, duurzaamheid te versterken, speculatie en kortetermijnverhuur te reguleren, en kwetsbare groepen zoals jongeren, vitale beroepen en dak- en thuislozen te ondersteunen. Ook komt er een Europese huisvestingsalliantie om samenwerking tussen EU, lidstaten, regio's en steden te verbeteren. In 2026 zal het Affordable Housing Plan worden uitgewerkt en zullen we de ontwikkelingen volgen.

De delegatie van DG REGIO en DG EMPL (Europese Commissie) met de Twentse bestuurders. Op de foto staan vanuit de drie steden burgemeester Richard Korteland (Almelo), wethouder Margreet Overmeen-Bakhuis (Almelo), wethouder Eugene van Mierlo (Almelo) en wethouder Claudio Bruggink (Hengelo).

Wethouder Jeffrey Hinnen (Almelo) tijdens de presentatie van de Twentse kijk op de Union of Skills.

2. EEN VASTE PLEK IN BRUSSEL

2. EEN VASTE PLEK IN BRUSSEL

In januari 2024 werd Netwerkstad Twente officieel partner van het [Huis van de Nederlandse Provincies \(HNP\)](#) in Brussel. Daarmee hebben we nu twee jaar een vaste uitvalsbasis met een eigen werkplek en vergader- en ontvangstfaciliteiten. We zijn structureel beter zichtbaar en kunnen gebruik maken van het netwerk en kennis binnen het HNP.

Bart Molenkamp, EU public affairs adviseur van de drie steden, was ook in 2025 gemiddeld om de week in Brussel. Daar verkende hij interessante nieuwe netwerken en hield hij contact met belangrijke partners binnen Eurocities, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de Provincie Overijssel en andere Nederlandse regio's en steden. Of woonde hij voor Twente interessante conferenties bij in Brussel, zoals het EU Social Forum of vergaderingen rondom de Urban Agenda. De frequentie van afspraken en relevante events nam toe en daarmee groeit ons netwerk, onze zichtbaarheid en ook onze kennis van het Brusselse speelveld. De vertegenwoordiging in Brussel signaleert bovendien de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van beleid en fondsen. Een greep uit de belangrijkste bijeenkomsten en opbrengsten:

Bezoek gemeente Tubbergen

Op 20 maart brachten de gemeenteraad en het college van B&W van de gemeente Tubbergen, onder leiding van burgemeester Anko Postma een werkbezoek aan Brussel en het HNP. Bart Molenkamp lichtte samen met Anne Braakman, lobbyist van de Provincie Overijssel, de werkzaamheden in Brussel toe en het belang van een stevige Twentse vertegenwoordiging.

Samenwerking HNP

In 2025 is er vanuit het HNP een onderzoek verricht naar de mogelijkheden voor versterkte samenwerking met Netwerkstad Twente. Op dit moment beperkt die samenwerking op de inhoudelijke dossiers zich nog tot het tweejaarlijks afstemmen van de werkplannen. In 2026 bespreken we de mogelijkheden verder, waarbij de mogelijke komst van de VNG naar hetzelfde gebouw een belangrijke rol speelt.

SMC event 11-12 juni

Een aantal bevriende 'EU-offices', waaronder de NG4, Turku en Stavanger, organiseert jaarlijks een 'Small & Medium Cities'-evenement gericht op kleine en middelgrote steden die actief zijn in Brussel. Tijdens dat SMC-event worden presentaties gegeven over EU-ontwikkelingen, met name gericht op financieringsmogelijkheden. Bovendien worden er projectpitches gegeven. Namens Netwerkstad Twente gaf adviseur Stedelijk Water Niels Kortenschijl (Enschede) een pitch over het digitaal grondwater managementsysteem in Enschede.

Presentatie door Niels Kortenschijl (Enschede) en Rodrigoandres Morales Ortega (Universiteit Twente) tijdens het SMC-event in Brussel

ERRIN

Een groot voordeel van een vaste plek in Brussel is de actieve deelname binnen het innovatienetwerk [ERRIN](#). Namens Oost NL zijn we actief in dit 'Brussels-based' netwerk, dat zich focust op regionale innovatie. ERRIN is een heel hands-on netwerk, met een stevige positie in Europa. We zijn actief in onder meer de werkgroepen Climate Adaptation, Bioeconomy en smart specialisation. De bottom-up aanpak en de grote rol voor de leden zelf is kenmerkend voor ERRIN.

Bezoek Tech.Land Waterstof 26-27 mei

In mei vond op het HNP een werkbezoek plaats, georganiseerd door Tech.Land het Duits-Nederlandse economische samenwerkingsprogramma, gericht op innovatie en techniek. De delegatie bestond uit bedrijven, onderzoeksinstituten en gemeenten. Doel van het bezoek was het promoten van de waterstofontwikkelingen binnen Tech.Land en het aanjagen van samenwerking tussen de delegatieleden.

Meerjarig Financieel Kader (MFK)

In 2028 gaat er een nieuwe Europese meerjarenbegroting in, het Meerjarig Financieel Kader. De presentatie van deze begroting, in februari, maakte er veel reacties los. Zo wordt er een verhoging van het totale budget naar bijna 2 biljoen euro voorgesteld, een beperkte stijging na correctie voor inflatie.

De nationale overheid is terughoudend over het verhogen van de landelijke bijdragen aan Europa, terwijl regio's en steden zich om een andere reden zorgen maken. In het voorstel van de Commissie worden veel van de verschillende programma's namelijk nationaal verdeeld via Nationale en Regionale Partnerschapsplannen (NRPP's). Deze nieuwe voorgestelde structuur zou voor steden en regionale overheden kunnen betekenen dat ze hun directe toegang tot een groot aantal EU fondsen verliezen en grotendeels afhankelijk worden van de nationale overheid. Daarom is er vanuit onder meer de VNG, het Comité van de Regio's en Eurocities een lobby gestart om de belangen van steden en regio's te versterken. In 2025 ondersteunden we die lobby met name richting Brussel, bijvoorbeeld via de Taskforce vanuit Eurocities. De lobby richting Den Haag wordt echter in toenemende mate belangrijk, om input te kunnen geven op de verdere uitwerking van de nationale plannen.

Evaluatie EU-inzet

Mendeltje van Keulen, lector European Impact aan de Haagse Hogeschool, onderzocht afgelopen jaar het effect van onze versterkte EU-inzet. Naast een volledig lidmaatschap van Eurocities, actievere deelname van de collega's uit de drie steden in dit netwerk en een betere interne borging van het EU-team, bestaat die inzet ook uit een gezamenlijke vertegenwoordiging in Brussel.

De beoordeling is positief, met name extern wordt de samenwerking met het team zeer goed beoordeeld. De aanbevelingen uit het rapport hebben grotendeels betrekking op een professionelere in- en externe communicatie over het EU-strategie, waaronder bijvoorbeeld online vindbaarheid van de EU-Agenda, van het jaarverslag en andere rapportages, en over bijvoorbeeld presentaties voor politici, raadsleden, management en overige collega's.

Tijdens de EWRC verlengden de aanwezige burgemeesters en wethouders de samenwerking met het Huis van de Nederlandse Provincies. Dat betekent dat de vertegenwoordiging in Brussel ook de komende jaren aan de slag kan om Twente op de kaart te zetten in Europa.

Mendeltje van Keulen, lector van de Haagse Hogeschool, presenteert het evaluatierapport over het EU-strategie aan de bestuurders van Almelo, Enschede en Hengelo.

Vanaf links: burgemeester Sander Schelberg (Hengelo), wethouder Malkis Jajan (Enschede), coördinator van het Huis van de Nederlandse Provincies Rob van Eijkeren, en burgemeester Richard Korteland (Almelo) verlengden het contract van Almelo-Enschede-Hengelo met HNP.

3. LIDMAATSCHAP EUROCITIES: kennis, programma's en projecten

EUROCITIES

Het Eurocities netwerk is het grootste stedennetwerk van Europa. Meer dan 130 grote Europese steden zijn lid, uit 30 verschillende landen. Er zijn thematische fora op gebied van klimaat, economie, digitaal, cultuur, sociaal en mobiliteit.

Sinds 2024 zijn we toegelaten als 'full-member', hetgeen betekent dat we toegang hebben tot alle fora om kennis op te halen, te netwerken, kansen voor EU-funding te verkennen en waar mogelijk de lobby te versterken. Een overzicht van de fora die zijn bijgewoond in 2025, door bestuurders en ambtenaren uit de drie steden.

Wethouder Marie-José Luttikholt (Hengelo) en Birgit Buursink (Hengelo) tijdens het Social Affairs forum in Amsterdam.

Eurocities Social Affairs Forum (SAF) in Amsterdam

Wethouder Marie-José Luttikholt, Manuela Steenberg, programmamanager Sociaal en vitaal (Almelo), bestuursadviseur Birgit Buursink (Hengelo) en Rob Marsch, strategisch adviseur sociaal domein (Enschede) namen deel. Het forum 'Steden in Transitie' richtte zich op demografische veranderingen, inclusie en sociale veerkracht, met aandacht voor vergrijzing, migratie, integratie en beleid dat rekening houdt met gendergelijkheid. Duidelijk werd dat iedere stad voor dezelfde opgaven staat, maar door verschillende culturele en juridische context of schaalgrootte tot andere oplossingen komt.

Upgrading Local Democracy Leipzig

Op 7 en 8 april 2025 nam burgemeester Richard Korteland (Almelo) namens Netwerkstad Twente deel aan de Eurocities conferentie Upgrading Local Democracy in Leipzig. Hij sprak met burgemeesters van andere Europese steden over de rol van steden in het versterken van de democratie. Thema's als het tegengaan van desinformatie, het actief betrekken van diverse bevolkingsgroepen en het toepassen van democratische innovaties stonden centraal.

Industrial Dialogue Kopenhagen

In Kopenhagen nam burgemeester Richard Korteland (Almelo) op 28 mei 2025 deel aan de Eurocities Industrial Dialogue in Kopenhagen. Namens Netwerkstad Twente sprak hij over het onderwerp "Cities & industry driving the green transition: collaboration on climate action". Hij wees op het belang van investeringen in ecosystemen van steden, bedrijven en onderwijsinstellingen, van focus houden op talent en om te blijven werken aan ondersteunende (EU) regelgeving. Hij benoemde energiearmoede bij inwoners en de initiatieven die de Twentse steden hierop ondernemen.

Andere deelnemers waren onder anderen burgemeester Lütken (burgemeester van werkgelegenheid en integratie in Kopenhagen), burgemeester Sanfridson van Linköping en vertegenwoordigers van bedrijven als Velux, Signify en SSAB. Voorafgaand aan de conferentie sprak hij met delegatie vanuit de Zweedse stad Linköping. Deze stad, Innovatiehoofdstad van Europa in 2024, werkt al langere tijd samen met de gemeente Enschede en is zeer geïnteresseerd in verdere economische samenwerking met de Twentse steden.

Vanaf links: Dayenne Smolders (EU team/Enschede), Marloes Meijer (EU team/Almelo) Burgemeester Roelof Bleker (Enschede) en Melanie Braamhaar (EU team/Hengelo).

Annual General Meeting (AGM)

De jaarvergadering van Eurocities is het grootste evenement, dat door veel burgemeesters en andere politici wordt bijgewoond. Burgemeester Roelof Bleker (Enschede) representeerde Netwerkstad Twente in juni 2025 bestuurlijk, met een ambtelijke delegatie uit drie Twentse steden. Inhoudelijke highlights van deze conferentie waren de focus op het thema Housing in EU-context, openbare aanbestedingen voor infrastructuur en onze eigen workshop over klimaatadaptatie die goed bezocht werd. Vanuit Netwerkstad Twente nam Marloes Meijer van het EU-team (Almelo) deel aan het Young City Shapers Programme waarbij aan een casus inzake de sociale inclusie van de Romagemeenschap in Braga is gewerkt.

Eurocities Werkgroep City Science Initiative

Het City Science Initiative (CSI) is oorspronkelijk gestart in Amsterdam onder de vleugels van de Europese Commissie (JRC, DG R&I, DG REGIO), maar is getransformeerd tot een werkgroep van Eurocities, waardoor de impact is toegenomen.

City Science gaat over het toepassen van wetenschap en onderzoek op stedelijke vraagstukken. Het is een vakgebied en aanpak die steden helpt om maatschappelijke, ruimtelijke en sociale uitdagingen beter te begrijpen én op te lossen. Enschede is sinds jaar en dag actief op het onderwerp CS met onder meer een Chief Science Officer en een *Kennisagenda voor de stad*. Dit jaar nam Melanie Braamhaar (EU team/Hengelo) deel aan bijeenkomsten van het City Science Initiative, om te bepalen op welke onderdelen we in gezamenlijkheid – ook met Almelo- deze “werkwijze” kunnen implementeren in onze steden.

Eurocities Culture Forum in Brno

Rosalie Bosman, adviseur cultuur (Almelo) vertegenwoordigde de drie steden op dit Forum. De impact van cultuur op stedelijke ontwikkeling stond centraal, met een keynote over de rol van evenementen en festivals in het activeren van binnensteden.

Europese steden deelden inspirerende voorbeelden van culturele hotspots, waarbij samenwerking, verbinding met stedelijke ontwikkeling en betrokkenheid van inwoners succesfactoren zijn. In de netwerksessies lag de focus op jongerenparticipatie en het verweven van cultuur in de openbare ruimte. Binnen de werkgroep Art & Culture in Public Spaces werd benadrukt hoe kunst kan bijdragen aan citymarketing en sociale doelen. Het forum leverde meerdere concrete leads op, waaronder kansen voor jongerenprojecten, bestuurlijke uitwisselingen en kennisdeling met andere steden.

Rosalie Bosman (Almelo) tijdens een van de study visits bij het Culture Forum in Brno.

Groepsfoto tijdens de WG education in het HNP in Brussel, met op de onderste rij Barbara Verbeek (3e vanaf links) Astrid Scholtens (4e vanaf links) en Bart Molenkamp (6e vanaf links).

Marloes Meijer (Almelo) en Dayenne Smolders (Enschede) tijdens de presentatie over de evaluatie van de EU-strategie.

Eurocities werkgroep Education

Enschede en Hengelo zijn al jaren actief lid van de Eurocities werkgroep Education. Doel van de werkgroep (WG) is inclusie en kansengelijkheid binnen onderwijs te bevorderen door kennis te delen, te netwerken, subsidieverwerving en lobby. De komende jaren neemt Netwerkstad Twente het (vice-) voorzitterschap van de WG op zich. In oktober is het stokje officieel overgedragen van Leipzig naar Netwerkstad Twente. Dat gebeurde op het Huis van de Nederlandse Provincies, tijdens een tweedaagse strategiebijeenkomst. Het HNP werd voor de gelegenheid omgedoopt tot 'Twente EU-office'.

Cooperation Platform Vilnius

Het cooperation Platform van Eurocities brengt de zogeheten 'contact officers' van het alle steden bij elkaar om te praten over de plannen van Eurocities voor het komende jaar. Waar wordt de lobby namens de steden richting de Europese Commissie specifiek op gericht? Waar kan Eurocities de steden mee helpen? Wat houdt de leden bezig?

Namens Netwerkstad Twente namen Marloes Meijer (Almelo) en Dayenne Smolders (Enschede) aan deze editie deel, in de hoofdstad van Litouwen, Vilnius. Ze leerden onder meer wat Eurocities Funding Services kan betekenen voor de Twentse subsidie-adviseurs. Welke nieuwe fondsen komen eraan en hoe vraag je die aan? Maar Eurocities vertelde ook hoe ze volgend jaar steden met innovatieve aanbesteding kan helpen het Europees concurrentievermogen te versterken en dat dataverzameling en samenwerking met universiteiten steeds belangrijker wordt. Dit is van belang voor de samenwerking tussen UT, Saxion en de drie Twentse steden. Marloes en Dayenne deelden op hun beurt waardevolle lessen uit de evaluatie van de EU-strategie van de drie steden met de overige deelnemers.

Belangrijke lessen over de waarde van democratie waren er ook vanuit gaststad Vilnius. Een werkbezoek aan de oudste en grootste voormalige gevangenis van Litouwen maakte diepe indruk. De herinnering aan de gruwelen van buitenlandse bezetting zijn in Vilnius niet ver weg.

Eurocities Economic Development Forum

In december vertegenwoordigden adviseur Economie Frank Tax (Almelo), bestuursadviseur Job Kantelberg (Enschede) en adviseur Economie Lisa Wolf (Enschede) de drie steden op het Economic Development Forum in Turijn, Innovation Capital of Europe 2025. Het centrale thema van dit event: stedelijke innovatie.

Dit bezoek leverde de volgende nieuwe inzichten voor Twente op:

- Creëer betaalbare, gedeelde ruimtes voor startups en innovatie, een cruciale randvoorwaarde voor een goed werkend innovatie-ecosysteem;
- Gebruik ons inkoopvermogen voor het aanjagen van innovatie;
- Ontwikkel duurzame innovatiedistricten met duidelijke missies en een community-focus: combineer cultuur, creativiteit, technologie en innovatie op één plek (inspirerend voorbeeld: Here East Londen);
- Zet soft-landing programma's in als strategisch instrument om hoogwaardige startups aan te trekken en te integreren in het lokale ecosysteem. Bijvoorbeeld via ondersteuning bij markttoetreding (juridisch/administratief), mentorschaps/fondsenwerving, toegang tot gratis of betaalbare werkplekken en trainingen.
- Zet citymarketing in voor het aantrekken van talent. Praag en Gent vertelden hoe ze ervoor zorgen dat ook omliggende dorpen en steden voordeel hebben van hun aantrekkingskracht. Deze benadering is interessant voor het talentprogramma van de Twente Board 'Happy to be in Twente'.

Steden als broedplaats voor innovatie.

4. EUROPESE COMMISSIE EN EUROPARLEMENT: LOBBY

In juni reisden Karin Ligthart, programmamanager van de ROS Twente, en Bart Molenkamp, EU public affairs adviseur voor de drie steden, af naar Krakau voor het tweejaarlijkse Cities Forum.

4. EUROPESE COMMISSIE EN EUROPARLEMENT: LOBBY

De Europese Commissie presenteerde dit jaar twee belangrijke publicaties:

- Het voorstel voor de nieuwe Europese begroting 2028-2034. Gerichte financiering voor steden is in dit Meerjarig Financieel Kader (MFK) minder dan in de huidige begroting. De Commissie is van plan deze financiering vooral via de landen te verstrekken.
- De [Europese Agenda voor Steden](#) schetst een visie en beleidsdoelen, als kader voor toekomstige EU-initiatieven en financiering voor stedelijke ontwikkeling.

Vanuit de drie steden gaven we onze eerste reactie op deze publicaties via onze Europese netwerken Eurocities, POLIS en ERRIN, maar ook via de netwerken dichterbij huis, zoals die van de 40 grootste steden, na de G4, (G40) de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het ministerie van Buitenlandse Zaken.

G40 themagroep Europa

Kennisdelen over de Europese dossiers en EU-fondsen speciaal voor steden, zoals het European Urban Initiative, staat centraal. De themagroep helpt steden op weg in Europa en er wordt gezamenlijk gelobbyd voor behoud van toegang tot de EU-fondsen in de nieuwe Europese begroting. Er wordt daarbij veel samengewerkt met Platform31.

VNG -achterbanoverleg en klankbordgroep Meerjarig Financieel Kader (MFK)

De VNG is naast Eurocities ons belangrijkste vehikel om vanuit Nederland invloed uit te oefenen op Europees beleid. Netwerkstad Twente heeft een sterke positie binnen deze lobby, mede door onze vaste vertegenwoordiging in Brussel. Ook hier ligt de focus op de nieuwe Europese begroting (MFK). VNG overlegt met verschillende ministeries over de Nederlandse positie. Inzet is het behoud van een goede samenwerking vanuit de Europese Commissie met decentrale overheden en voldoende (directe) financiering voor regio's en steden.

Taskforce Urban Matters - Ministerie van Buitenlandse Zaken

Nederland is het enige Europese land met een urban envoy, in de persoon van Karen van Dantzig. Namens het ministerie behartigt zij de belangen van Nederlandse steden in Europa. Zij is namens Nederland degene die in de DG Urban Matters onderhandelt over stedelijk beleid, onder meer over de EU Cities Agenda en de Urban Agenda for the EU, waarin Enschede deelneemt aan een van de partnerschappen (voor water). Via de Nederlandse Taskforce Urban Matters kan Enschede input geven op de inbreng van de urban envoy en krijgen we informatie over de ontwikkelingen op stedelijk gebied in de EU uit eerste hand.

CITIES FORUM

In juni reisden Karin Ligthart, programmamanager van de ROS Twente, en Bart Molenkamp, EU public affairs adviseur voor de drie steden, af naar Krakau voor het tweejaarlijkse Cities Forum.

Deze 'stedelijke hoogmis' brengt besluitvormers en vertegenwoordigers van steden samen om kennis uit te wisselen en te praten over de stedelijke dimensie van het EU-beleid. Zo is er nieuwe informatie opgedaan over de mogelijkheden binnen het European Urban Initiative en zijn er waardevolle contacten gelegd. Dit jaar was er bovendien een consultatiesessie voor de recent gepubliceerde EU Agenda for Cities.

Programmamanager Ruimtelijke Ontwikkel Strategie Twente Karin Ligthart bij het Cities Forum in Krakau.

European Week of Regions and Cities (EWRC)

De EWRC is het grootste Brusselse evenement op het gebied van regionaal en stedelijk beleid, en belicht de rol van steden en regio's binnen de Europese Unie. De dagen staan in het teken van kennisdeling, ontmoeting en samenwerking met vertegenwoordigers van de Europese Commissie, het Europe Parlement en met andere steden en regio's. Een grote delegatie Twentse bestuurders reisde in oktober af naar de EWRC. Burgemeester Richard Korteland en Bart Molenkamp vertelden de Twentse bestuurders over de inzet van onze steden in Europa. Burgemeesters en wethouders uit Twente spraken met Europarlementariërs (MEP's) als Raquel Garcia, Ingeborg ter Laak en Bart Groothuis, vertegenwoordigers van de Europese Commissie over fondsen/programma's die voor Twente uitermate belangrijk zijn en die opgenomen moeten worden cq moeten blijven in de Europese begroting:

- Het Europees Sociaal Fonds
- Financiën voor stedelijke knooppunten (urban nodes) vanwege de Twentse ligging op de North Sea Baltic Corridor
- Het Social Climate Fund
- Het European Affordable Housing Plan
- Union of Skills, een programma voor talentontwikkeling
- De toekomst van het platteland

Bezoek delegatie DG AGRI aan Noord-Oost Twente

De toekomst van het platteland

Op 27 maart ontving Noordoost-Twente een delegatie bestaande uit onder meer de DG AGRI, Europarlementariër Ingeborg ter Laak en de permanente vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Nederland. Het werkbezoek vloeide voort uit de contacten die zijn gelegd tijdens de EWRC van 2024. De Europese delegatie zag hoe generiek EU-beleid uitpakt in gebieden waarin maatwerk noodzakelijk is. Ook de gemeente Enschede was ambtelijk vertegenwoordigd bij het bezoek.

Burgemeester Jeroen Diepemaat (Losser), MEP Bart Groothuis, burgemeester Richard Korteland (Almelo) en burgemeester Sander Schelberg (Hengelo) in de hal van het Europees Parlement na een constructief overleg over kansen voor de Twente economische lobby.

5. SPECIFIEKE PARTNERSCHAPPEN IN EU

DUITSLAND

Als grensregio werken Almelo, Enschede en Hengelo intensief samen op verschillende thema's.

MONT

Almelo, Hengelo en Enschede werken met Münster en Osnabrück samen in de zogeheten MONT-samenwerking. Centrale thema's zijn onder meer mobiliteit/bereikbaarheid, regionale innovatie en klimaatadaptatie. Zo zijn er in 2025 voorbereidingen getroffen voor een haalbaarheidsstudie naar een gezamenlijke aanpak voor watermanagement.

Lobby rondom ondermijning

De gemeenten Gronau, Losser en Enschede werken samen met de politie aan beide kanten van de grens en het RIEC-ON (Oost-Nederland) om problemen op het gebied van ondermijning aan te pakken. De politie en het Openbaar Ministerie hebben verdragen afgesloten om gegevens uit te wisselen. Voor gemeenten is dat nog niet het geval. Dat maakt samenwerken soms lastig. Bovendien is het verschil in wetgeving voor overheden vaak een belemmering en voor criminelen een kans. In 2025 is de lobby ingezet vanuit EUREGIO, Losser en Enschede om deze belemmeringen te agenderen in Brussel, onder andere door gesprekken in Brussel met meerdere Europarlementariërs en een bezoek van Europarlementariër Helena Dupont aan de Euregio.

Een nieuw netwerk: GMF

Eind 2025 is Almelo lid geworden van de Group of European Municipalities with Nuclear Facilities (GMF). GMF is een platform voor gemeenten om kennis uit te wisselen, belanghebbenden te betrekken en de belangen van nucleaire gastgemeenschappen op Europees en internationaal niveau te vertegenwoordigen. Almelo huisvest sinds 1977 de verrijkingsfabriek van Urenco. In 2026 zal Almelo de eerste sessies van het GMF bijwonen.

Werkbezoek van Europarlementariër Lena Dupont (midden) aan de Euregio, met onder anderen burgemeesters Roelof Bleker (2e vanaf links) en Jeroen Diepemaat (3e vanaf links). Over ondermijning.

EUREGIONALE DOORLOPENDE LEERLIJN (EDL):

In de subsidieperiode 2023–2027 richt het Interreg-project Euregionaal Doorlopende Leerlijnen (EDL) zich op de kwalificatie van leerlingen, studenten en onderwijsprofessionals van primair tot hoger onderwijs in de EUREGIO voor de grensoverschrijdende arbeidsmarkt. Centraal staan euregionale competenties zoals taalvaardigheid, interculturele kennis en samenwerking over de grens.

In 2025 ontwikkelde het project nieuwe lesmodules, waaronder Plaudern mit Pim en onderwijs met VR en drones. Ook werden meer dan veertig scholen grensoverschrijdend met elkaar verbonden en werd de tweetalige lesmateriaal-database ESKIDOOS verder uitgebreid. Het symposium van 2025 trok ruim tweehonderd deelnemers en bood een programma met workshops en keynotes. Een bijzonder moment was de EDL-presentatie tijdens het koninklijk bezoek en het jubileum van het Haus der Niederlande op 25 september 2025. Daarnaast was het project dat jaar kandidaat voor de Grenzlandprijs 2025.

ZWEDEN

Met de Zweedse stad Linköping, Europese Innovatiestad in 2024, heeft de Twente al diverse relaties via de Universiteit Twente, Kennispark en via Eurocities.

Linköping: innovatieve stadsontwikkeling

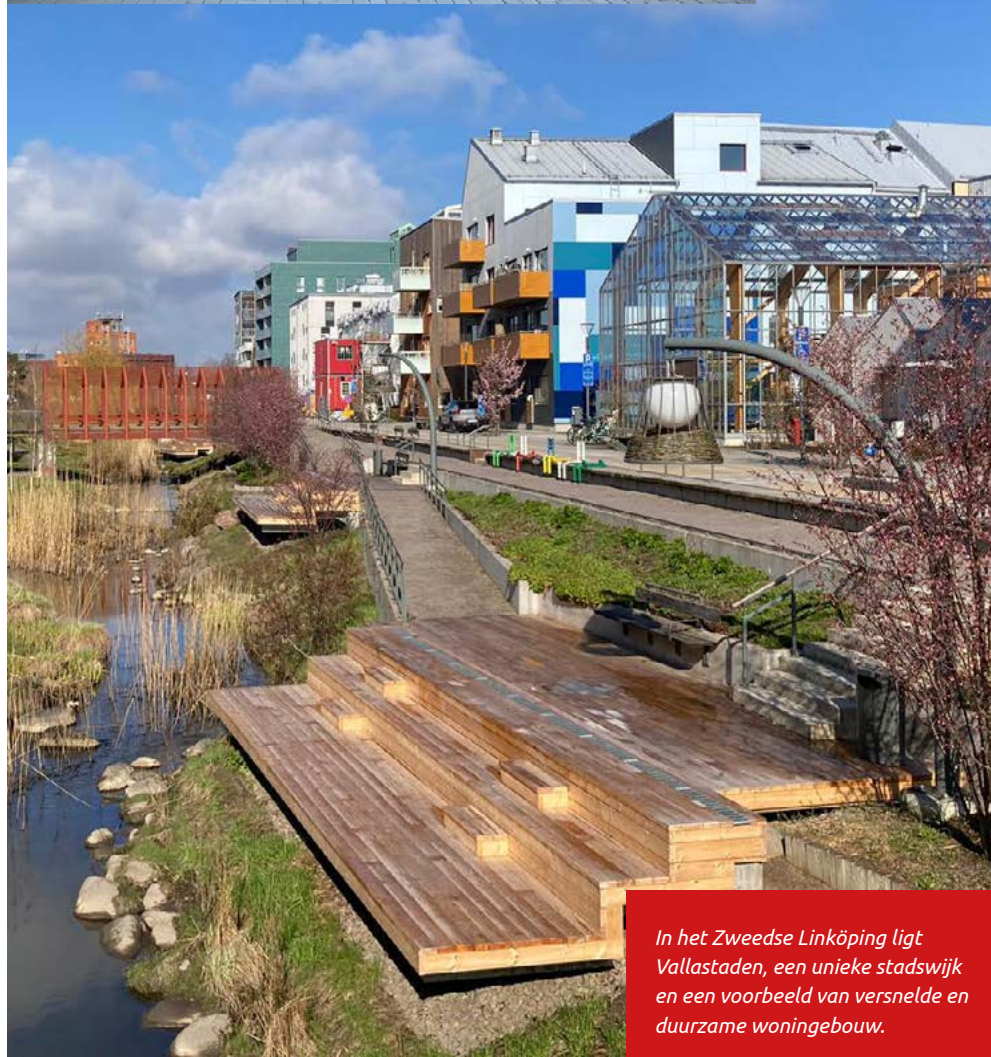
In 2025 zetten wij de samenwerking met de Zweedse stad op het gebied van stedelijke gebiedsontwikkeling voort. Sinds enkele jaren onderhoudt Enschede contacten met Linköping (I-capital Europa 2023) om kennis op te bouwen op maatschappelijke vraagstukken, waaronder de wijze van (regionale) planvorming en gebiedsontwikkeling.

Begin april 2025 bracht een delegatie uit Enschede een bezoek aan de innovatieve wijk Vallastaden. In deze wijk zijn in vijf jaar tijd vanaf het eerste idee tot realisatie 1.000 woningen gebouwd door 40 ontwikkelaars. Het Vallastaden Model wordt in Zweden gezien als “het nieuwe model voor sociale en duurzame planning”. Het is een grote inspiratiebron voor de gebiedsontwikkeling in Twente, als het gaat om de snelle totstandkoming van de wijk en de integrale en sociaal duurzame invulling van ruimtelijke opgaven. Bij de gebiedsontwikkeling in Twente denken we dan aan het Horstmanpark in Enschede en de Ruimtelijke Ontwikkelstrategie (ROS) Twente.

In november 2025 bezochten collega's uit Linköping Enschede. Tijdens de Dag van de stad in Enschede is in een workshop kennis gedeeld met andere Nederlandse steden, organisaties en adviesbureaus over Vallastaden en de belangrijkste lessen voor gebiedsontwikkeling in Nederland. De collega's uit Linköping hebben nadien intern hun leerpunten gedeeld.

Talent Forum in Linköping

Op 25 en 26 september nam een delegatie uit Almelo, Enschede, Hengelo en de Twente Board deel aan een studiebezoek aan Linköping, georganiseerd door de werkgroep 'Innovation & Entrepreneurship' van Eurocities. Het thema: 'Joining forces to strengthen Europe's capacity for talent attraction'. Met grote en kleine steden uit Zweden, Finland, Portugal en Nederland deelden zij kennis, ervaringen en uitdagingen om (internationaal) talent aan te trekken en te behouden. Twente blijkt op de goede weg en kan de Europese voorbeelden gebruiken voor haar eigen talentstrategie 'Happy to be in Twente'.

In het Zweedse Linköping ligt Vallastaden, een unieke stadswijk en een voorbeeld van versnelde en duurzame woningbouw.

TENSLOTTE...

Dit jaaroverzicht laat zien hoe we als EU-Team in 2025 onze bestuurders en collega's introduceerden en begeleidden in de Europese netwerken en in Brussel. Zodat zij met kennis over en uit Europa de maatschappelijke opgaven nog beter kunnen uitvoeren, voorbereid zijn op nieuwe wetgeving, leren over nieuwe ontwikkelingen, innoveren en weten hoe deel te nemen aan Europese programma's en projecten. Om daarmee de ontwikkelkansen van Almelo, Enschede en Hengelo te vergroten. Waarbij de nieuwe kennis zo breed mogelijk in de gemeentelijke organisaties terecht komt, met name bij de collega's die werken aan complexe opgaven als klimaatadaptatie, circulaire economie, mobiliteit en sociale thema's. Deze thema's staan centraal op de EU-agenda van de drie steden.

In 2026 zullen we hierop voortbouwen. Door resultaten te delen met onze collega's, door trainingen en inspiratiesessies te organiseren en regelmatig het gesprek aan te gaan met onze bestuurders en directies over de prioriteiten van Europese samenwerking. En natuurlijk: door als EU-Team bereikbaar te zijn voor iedereen die wil weten wat Europa betekent voor ons het dagelijks werk. Of zelf zou willen deelnemen in Europese netwerken.

Melanie Braamhaar
Hengelo
m.braamhaar@hengelo.nl

Marloes Meijer
Almelo
marloes.meijer@almelo.nl

Bart Molenkamp
Vertegenwoordiger Brussel
b.molenkamp@enschede.nl

Dayenne Smolders
Enschede
d.smolders@enschede.nl